

[Aksel Møller.]

tat, som mange er kommet til allerede nu, at der ikke findes anden udvej for Danmark end at tilslutte sig de seks.

Danmarks placering i forhold til markedsplanerne, siger åbningstalen — og deri er jeg enig med den — må stadig være et åbent spørgsmål, og et åbent spørgsmål er i denne forstand et spørgsmål, som vi ikke har indtaget skarpe og afvisende politiske standpunkter over for. Hvis vi i denne sag graver os ned i skyttegravsstillinger hvor $\frac{3}{5}$ af befolkningen mener et og $\frac{2}{5}$ af befolkningen noget andet, når vi aldrig videre. (*Økonomiministeren* [Bertel Dahlgaard]: Thytalen!). Jeg ved ikke, om det nogen sinde er hændt den højtærede økonomiminister, at han har kunnet blive klogere, men det hænder undertiden andre, at de kan blive det. Jeg vil lykønske den højtærede økonomiminister den dag, han beviser, at han også kan blive det. Det, som har gjort, at jeg har taget det standpunkt op, som jeg tidligere har haft i denne sag, er erkendelsen af, at der ingen udvej findes, medmindre vi finder den sammen. Den erkendelse burde den højtærede økonomiminister være mig taknemlig for fremfor at gøre forsøg på at mistænkeliggøre mig. (*Økonomiministeren* [Bertel Dahlgaard]: Det er jeg også!). Dernæst: Vi kan ikke holde sammen om løsningen af dette problem helt op til den dag, da en afgørelse skal træffes med $\frac{5}{6}$ stemmers majoritet i det høje ting, medmindre vi forsøger de lempeligste udveje, og da først og fremmest den undersøgelse, som må finde sted af skridt, der er lempeligere end toldunionens. Denne undersøgelse må være en loyal prøvelse, og først hvis det viser sig, at disse udveje ikke løser Danmarks problem, er der mulighed for politisk at komme videre frem mod en løsning på den måde, som grundloven foreskriver.

Vi ved jo godt, hvilke vanskeligheder der er. Vi ved godt, at en af de væsentligste vanskeligheder er af nationalpolitisk karakter. En omlægning af dansk politisk orientering fra Norden til en orientering vendt sydpå. Der har jo været så meget mellem os og Tyskland i historiens løb, at der er en forståelig ængstelse. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen har i dag nævnt det valg, som fandt sted i Tyskland, for så vidt angår den side af det, som vendte imod dansk-

heden i Sydslesvig, og han pegede på, hvor lidt vi kræver, for at det tyske mindretals repræsentant er sikret, og hvor meget der kræves sydpå, for at det danske mindretal kan blive repræsenteret i politisk forsamling. Det er en af de begivenheder, der er i friskkest erindring, og som naturligvis underbygger og understreger det nationalpolitisk vanskelige. Frihandelsområdet er mere tillokkende end toldunionen, fordi det i national henseende er lempeligere, fordi det ikke på samme måde kræver, at der gives afkald på suverænitetetsretten. Men det er ikke lempeligere i økonomisk forstand. Stort set vil dansk industri blive stillet over for de samme vanskelige tilpasningsproblemer som ved en tilslutning til de seks.

Den høje regering har igennem statsministerens åbningstale sagt, at regeringen endnu ikke har taget stilling til de foreliggende forslag om nordisk økonomisk samarbejde, idet disse spørgsmål må overvejes i sammenhæng med de endnu ikke afsluttede forhandlinger om planerne for et vesteuropæisk frihandelsområde og en toldunion mellem Tyskland, Frankrig, Italien og Beneluxlandene. Det betyder, at alle muligheder er åbne, og jeg appellerer, så stærkt som jeg kan, til den høje regering om virkelig at sørge for, at der ikke på noget tidspunkt drives de brændte skibes politik i denne sag. Så længe håbet lever om, at man kan klare sig med et frihandelsområde — og vi har været tilbøjelige til at tænke os frihandelsområdet i vort billede og efter vort behov, opfyldende vore ønsker — som ubestemmeligt bygger på formodninger, så længe spærrer det udsigten til en mere realistisk diskussion. Men nu kommer vel hurtigt afklaringen, og så vil det vise sig, hvorledes problemerne kommer til at stille sig for Danmark.

Jeg er overbevist om, at sammenhold er en betingelse, men hvorledes dette sammenhold skal lade sig organisere er endnu et åbent spørgsmål. Vi kan jo ikke overse, hvad markedsplanerne kommer til at føre med sig. Vi kan bare se, at konkurrencen bliver skarpere, at dansk produktion både i landbruget og i byerne bliver udsat for meget store tilpasningsvanskeligheder. Der vil ikke være støtte at finde i en toldpolitik i forhold til de lande, vi kommer i samarbejde med — naturligvis ikke. Der vil